

**UCHWAŁA NR XXXVI/329/2022
RADY GMINY RYCZYWÓŁ**

z dnia 18 marca 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy
Ryczywół na lata 2022- 2025.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. Poz. 559), art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. Poz. 1119 ze zm.) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. Poz. 2050 ze zm.) Rada Gminy Ryczywół uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Ryczywół na lata 2022-2025 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Wójta Gminy Ryczywół do realizacji zadań wynikających z Programu oraz przedłożenia Radzie Gminy rocznego sprawozdania z jego wykonania w terminie do dnia 31 marca 2023 roku.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ryczywół.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr XXXVI/329/2022
Rady Gminy Rycywół
z dnia 18 marca 2022 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA LATA 2022 - 2025**

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie

- I. Diagnoza problemów społecznych związanych z używaniem alkoholu i narkotyków przez mieszkańców gminy Ryczywół.
- II. Lista aktualnych problemów wynikających z analizy danych statystycznych.
- III. Podmioty uczestniczące w realizacji zadań.
- IV. Zadania programu oraz wskaźniki i ich realizacji.
- V. Sposoby realizacji zadań.
- VI. Monitoring i ewaluacja.
- VII. Finansowanie zadań Programu.
- VIII. Materiały źródłowe.

Wprowadzenie

Podstawy prawne działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem narkomanii w Polsce określają: ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119) i ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050). Ustawy te określają kierunki polityki państwa wobec alkoholu i narkotyków oraz regulują zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z tymi substancjami, wskazują zadania i podmioty odpowiedzialne za ich realizację, a także określają źródła finansowania tych zadań.

U podstaw współczesnego systemu regulacji leży założenie, że alkohol nie jest takim samym artykułem jak inne i nie podlega zasadom wolnego rynku. W związku z tym, ustawowym obowiązkiem samorządu gminy jest realizacja polityki ograniczania dostępności alkoholu.

We wszystkich krajach europejskich alkohol jest traktowany jako towar szczególny i tym samym nie podlega regułom wolnego rynku. Handel alkoholem jest reglamentowany. W Polsce za realizację polityki ograniczającej dostępność alkoholu odpowiedzialny jest samorząd gminny. Reglamentację alkoholu rozpoczyna rada gminy poprzez uchwały określające liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i ograniczenia godzin nocnej sprzedaży napojów alkoholowych. Za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych gmina pobiera opłaty, które przeznacza na rozwiązywanie problemów, generowanych przez spożywanie alkoholu. Naprawianie szkód znacznie przekracza kwoty uzyskane z tytułu sprzedaży alkoholu. W odniesieniu do alkoholu wyróżnia się dwa rodzaje dostępności: ekonomiczną, która rozumiana jest jako relacja między ceną alkoholu a dochodami konsumentów oraz fizyczną określającą gęstość punktów sprzedaży napojów alkoholowych, ich rozmieszczenie na terenie gminy oraz godziny otwarcia placówki. W ramach ograniczania dostępności alkoholu ustawodawca wprowadził regulacje centralne, wynikające wprost z zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz regulacje lokalne, wprowadzone przez samorząd.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2022-2025, zwany dalej Programem, jest odpowiedzią na występujące w społeczności Gminy Ryczywół problemy związane ze spożywaniem alkoholu. Oparty jest na analizie potrzeb związanych z niwelowaniem problemów i możliwościach ich zaspokajania, uwzględnia zasoby i środki, którymi Gmina dysponuje. Program uwzględnia również zawarte w zapisie art. 12, ust. 7 cyt. ustawy działania w zakresie ograniczania dostępności alkoholu, w tym dotyczące maksymalnej

liczby zezwoleń, usytuowania miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych oraz ograniczenia godzin sprzedaży nocnej napojów alkoholowych. Uwzględnia też cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wymienia ograniczanie dostępności alkoholu jako strategiczne zadanie w zakresie przeciwdziałania problemom alkoholowym. Wysoka ranga jaką ustawodawca nadał tym formom oddziaływań wynika z faktu, iż ograniczanie dostępności alkoholu jest jedną z najskuteczniejszych metod zmniejszających, zarówno poziom spożycia alkoholu jak i problemów z tym związanych.

„Dostępność alkoholu ma wpływ na wielkość konsumpcji, a ta z kolei ma wpływ na rozpowszechnienie problemów. Wzrost liczby punktów sprzedaży, przedłużenie godzin otwarcia, samoobsługa prowadzi do wzrostu konsumpcji, natomiast ograniczenie dostępności – do jej spadku”¹.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025, zwany dalej Programem, jest elementem gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Program określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 1 ustawy. Polityka rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie Gminy Ryczywół prowadzona jest zgodnie z kierunkami określonymi w niniejszym programie będącym kontynuacją działań w tym zakresie prowadzonych w latach poprzednich.

Aktami prawnymi regulującymi kwestie realizacji działań z przedmiotowego zakresu są:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 ze zm. t.j.),
3. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2021 r., poz. 1956 t.j.),
4. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057 ze zm.),
5. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2021 r., poz. 711 t.j.),
6. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 176 t.j.),
7. Ustawa z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 t.j.),
8. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1129 t.j.),
9. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 t.j.),

¹J. Moskalewicz, J. Sierosławski, K. Dąbrowska, *Dostępność fizyczna alkoholu a szkody zdrowotne*, „Alkoholizm i Narkomania”, tom 18, nr 4/2005.

10. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1285 t.j.),
11. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.)
12. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 t.j.),
13. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r., poz. 685 ze zm.),
14. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 (Dz. U. z 2021 r., poz. 642).
15. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ryczywół na lata 2016 – 2025.
16. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2027.
17. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.
18. Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 182 ze zm.

I. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH ZWIĄZANYCH Z UŻYWANIEM ALKOHOLU I NARKOTYKÓW PRZEZ MIESZKAŃCÓW GMINY RYCZYWÓŁ

Na terenie gminy Ryczywół w 2019 roku została przeprowadzona diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych, która objęła swoim zasięgiem przedstawicieli dorosłych mieszkańców, sprzedawców korzystających z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Informacje uzyskane za pomocą ankiet oraz analiza zgromadzonych danych pozwoliły na dokonanie podsumowania i wyciągnięcie wniosków diagnozujących lokalne zagrożenia społeczne w gminie Ryczywół, które podzielone zostały ze względu na rodzaj problemu.

Dorośli mieszkańcy gminy

Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu wydawałoby się, że mieszkańcy Gminy Ryczywół odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o średnim poziomie ryzyka. Największa liczba badanych przyznała, że pije alkohol kilka razy w tygodniu, najczęściej jest to piwo. Zdecydowana większość ankietowanych wskazała „rodzinę” i Szkołę, jako podmiot, który powinien kształtować świadomość młodych ludzi m.in. na temat konsekwencji podejmowanych przez siebie zachowań ryzykownych tj. narkotyki i dopalacze.

Według ankietowanych zjawisko przemocy w rodzinie w gminie Gminy Ryczywół jest rzadkie. Jednak spora część respondentów nie utożsamia nawet łagodnej kary fizycznej z przemocą w rodzinie.

Sprzedawcy napojów alkoholowych

Rozkład deklaracji sprzedaży alkoholu pozwala sądzić, iż sprzedawcy odpowiedzialnie podchodzą do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. W przypadku wątpliwości, co do wieku osoby kupującej alkohol większość badanych deklaruje, że zawsze sprawdza dowody potwierdzające wiek.

Dzieci i młodzież szkolna

W badaniu zrealizowanym na potrzeby niniejszej diagnozy w roku 2019 zbadano wybrane zagadnienia zawarte w kwestionariuszu ESPAD. Badania w placówkach oświatowych przeprowadzono przy użyciu internetowego narzędzia CORIGO. Otrzymane w ten sposób wyniki porównano z wynikami ostatniego badania ogólnopolskiego ESPAD - przeprowadzonego w roku 2015. Porównania dokonywano w ramach tych samych grup wiekowych tj. uczniowie szkół z gminy Ryczywół i z próby ogólnopolskiej.

Picie napojów alkoholowych wśród uczniów gminy Ryczywół jest na dużo niższym poziomie w porównaniu z wynikami dla młodzieży ogólnopolskiej. Uczniowie w gminie Ryczywół nie tylko spożywają mniej alkoholu, ale również piją z umiarem napoje alkoholowe o mniejszej zawartości procentowej alkoholu. Ponadto młodzież w gminie Ryczywół rzadziej sięga po alkohol niż ich rówieśnicy na terenie Polski, ale również rzadziej pali papierosy. Wskazuje to na pozytywny trend młodych ludzi wobec spożywania alkoholu i palenia papierosów.

Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach problem przemocy rówieśniczej jest odczuwalny. Preferowane byłoby także doskonalenie szkolnych rozwiązań systemowych w zakresie kontroli i profilaktyki zachowań agresywnych. Co więcej, otrzymane wyniki na temat jakości relacji rówieśniczych w badanych klasach mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą mieli okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy.

Należy także ciągle udoskonalać szkolne systemy przeciwdziałania i reagowania na przemoc, w które włączać trzeba rodziców, od których dzieci i młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy jako rozwiązania codziennych problemów.

Uchwały dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Na terenie gminy Ryczywół Rada Gminy po uzgodnieniu z jednostkami pomocniczymi uchwała:

1. Maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w nieprzekraczalnej wysokości:
 - a) do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo do 20 zezwoleń,
 - b) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) do 16 zezwoleń,
 - c) powyżej 18% zawartości alkoholu do 15 zezwoleń.
2. Maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Ryczywół przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży w nieprzekraczalnej wysokości:
 - a) do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo do 3 zezwoleń,
 - b) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) do 1 zezwoleń,
 - c) powyżej 18% zawartości alkoholu do 3 zezwoleń.
3. Zasady usytuowania na terenie Gminy Ryczywół miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Ponadto Rada Gminy uchwałał zakaz sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży we wszystkie dni tygodnia między godz. 22⁰⁰ a 6⁰⁰ rano.

Tabela nr 1. Wartość sprzedanego alkoholu we wszystkich punktach sprzedaży na terenie gminy.

Rok	2019	2020	2021
piwo	2 751 615,61	3 052 602,26	3 443 510,64
wino	333 243,07	391 015,01	497 400,88
wódka	2 625 071,70	3 131 922,49	3 772 744,16
razem	5 709 930,38	6 575 539,76	7 713 655,68

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych z UG

W 2021 roku wartość sprzedanego alkoholu w porównaniu do roku 2020 znacznie wzrosła. Wśród czynników, które mogły sprzyjać zwiększonemu spożyciu alkoholu wymienić można m.in. lockdown, kumulację problemów i obowiązków, większość czasu spędzanego w domu, jak również to, że działalność handlową prowadził przez cały rok 2021 kolejny market DINO.

Tabela nr 2. Wartość sprzedanego alkoholu ogółem oraz kwota przypadająca na jednego statystycznego mieszkańca gminy.

Rok	2019	2020	2021
Wartość sprzedanego alkoholu w PLN	5 709 930,38	6 575 539,76	7 713 655,68
Wartość sprzedanego alkoholu na jednego statystycznego mieszkańca gminy w PLN	797,70	922,75	1 095,22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UG

W 2021 roku wartość sprzedanego alkoholu w porównaniu do roku 2020 znacznie wzrosła, co przełożyło się na wartość sprzedanego alkoholu na jednego mieszkańca naszej gminy.

Tabela nr 3. Dane w zakresie liczby niewykorzystanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Rok	2019	2020	2021
Liczba zezwoleń przyjętych uchwałami ogółem	58	58	58
Liczba zezwoleń wydanych przedsiębiorcom	52	53	48
Liczba niewykorzystanych zezwoleń	6	5	10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UG

Z danych przedstawionych w tabeli wynika, że w naszej gminie w 2021 roku było niewykorzystanych 10 zezwoleń na sprzedaż alkoholu. Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom wskazuje na obowiązek samorządów co do ograniczania dostępu do alkoholu. Powód? Badania wykazały, że im mniej punktów sprzedających alkohol, tym mniejsze jest spożycie i tym mniej problemów z niego wynikających.

Tabela nr 4. Dane w zakresie liczby osób przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych.

Rok	2019	2020	2021
Liczba mieszkańców gminy w poszczególnych latach	7158	7126	7043
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie	23	19	18
Liczba osób przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych	311	375	391

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UG

W Polsce na jeden punkt sprzedaży przypada średnio 275 mieszkańców. Z raportu Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) wynika, że na jednego Polaka rocznie przypada średnio 11,7 litra czystego alkoholu. To odpowiada mniej więcej 2,4 butelki wina lub 4,5 litra piwa tygodniowo na osobę w wieku 15 lat i więcej. Co najmniej raz w miesiącu upija się 35% dorosłych - oznacza to, że na jedną "okazję" wypijamy ponad 80 proc. butelki wina lub 1,5 litra piwa. Raport pokazuje, że podczas pierwszego lockdownu 43%

osób zgłosiło, że piło częściej; 25% deklaroowało, że rzadziej, a 32% nie zgłosiło żadnych zmian w tym względzie.

W 2000 roku na jednego Polaka przypadało 8 litrów czystego alkoholu . Obecnie pijemy ponad 11 litrów na osobę. Wkrótce osiągniemy poziom 12 litrów, powyżej tej bariery według WHO rusza proces degradacji społecznej.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Tabela nr 5. Działania prowadzone przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Rok	2019	2020	2021
Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu, w tym:			
- liczba przyjętych wniosków	1	8	4
- liczba przeprowadzonych rozmów motywujących do podjęcia dobrowolnego leczenia	2	10	9
- liczba osób, które zostały skierowane na badanie przez biegłych sądowych	0	4	1
- liczba skierowanych do sądu wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego	0	1	3
Realizowanie działań kontrolnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, w tym:			
- liczba zaplanowanych kontroli	3	4	4
- liczba przeprowadzonych kontroli	2	0	4
Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym:			
- liczba zaopiniowanych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	2	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GKRPA

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ryczywole

Tabela nr 6. Pomoc udzielana rodzinom w latach 2019-2021.

Rok	2019	2020	2021
Liczba osób objętych pomocą – ogółem	406	312	303
Liczba rodzin/osób z problemem alkoholowym objętych pomocą	54	63	46

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GOPS

Rodzinom tym udzielono pomocy w postaci zasiłków okresowych, celowych, stałych,

finansowanie pobytu w domach pomocy społecznej, schroniskach dla bezdomnych, pomocy w naturze oraz pomocy w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, pomoc żywnościowa z Programu FEAD.

Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy w rodzinie

Tabela nr 7. Dane w zakresie liczby założonych Niebieskich Kart.

Rok	2019	2020	2021
Liczba nowych Niebieskich Kart	9	15	15
Liczba NK w rodzinie z problemem alkoholowym	5	9	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS.

Osoby i rodziny dotknięte problemem przemocy mają możliwość bezpłatnego wsparcia i pomocy oferowanej przez specjalistów w Punkcie Konsultacyjnym w Ryczywole, Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Rogoźnie, Poradni Leczenia Uzależnień w Obornikach, z bezpłatnych numerów telefonu dla ofiar przemocy w rodzinie 801 120 002 oraz telefonu zaufania 116 123.

Rewir Dzielnicowych w Ryczywole

Tabela nr 8. Problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu.

Rok	2019	2020	2021
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości.	14	17	15
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej po użyciu alkoholu.	8	4	3
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej pod wpływem narkotyków	10	4	8
Zakłócanie porządku publicznego	16	11	19
Liczba wypadków	1	5	3
Interwencje domowe ogółem	94	116	110

Źródło: Dane z Rewiru Dzielnicowych w Ryczywole.

Punkt Konsultacyjny

Tabela nr 9. Pomoc psychologiczna i prawna dla mieszkańców.

Konsultacje psychologiczne i bezpłatna pomoc prawna			
Rok	2019	2020	2021
Porady prawne	127	84	78
Konsultacje psychologiczne	167	102	86

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GOPS

Dla osób w kryzysie, członków rodzin z problemem uzależnień oraz doświadczających przemocy prowadzone są konsultacje psychologiczne i bezpłatna pomoc prawna.

W 2021 roku nie zajmowaliśmy się uzależnieniami behawioralnymi, ponieważ nie przewidywała tego ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W związku z nowelizacją ustawy istnieje potrzeba przeprowadzenia diagnozy uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży oraz mieszkańców naszej gminy.

II. LISTA AKTUALNYCH PROBLEMÓW WYNIKAJĄCYCH Z ANALIZY DANYCH STATYSTYCZNYCH

Problemy wynikające z diagnozy	Cele możliwe do osiągnięcia
Interwencje z powodu przemocy w rodzinie, do której dochodzi pod wpływem alkoholu.	<p><u>Cel główny:</u> Ograniczenie przypadków przemocy w rodzinie.</p> <p><u>Cele szczegółowe:</u> - Zapewnienie możliwości skorzystania z pomocy psychologicznej dla osób doznających przemocy,</p> <p>- Zapewnienie dostępu do programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc,</p> <p>- Zapewnienie dostępu do pomocy psychologicznej dla osób stosujących przemoc.</p> <p>- Zwiększenie kompetencji członków grup roboczych w zakresie pracy z osobami doznającymi przemocy i stosującymi przemoc w rodzinie.</p>
Liberalny stosunek rodziców do spożywania alkoholu przez dzieci.	<p><u>Cel główny:</u> Ograniczenie liberalnego podejścia rodziców do picia alkoholu przez dzieci.</p> <p><u>Cel szczegółowy:</u> - Zapewnienie możliwości udziału rodziców w warsztatach w zakresie utrzymania abstynencji przez dzieci.</p> <p>- Prowadzenie działań edukacyjnych oraz informacyjnych dla rodziców i dzieci nt. skutków spożywania napojów alkoholowych.</p>
Duża liczba osób dorosłych spożywających alkohol w sposób ryzykowny.	<p><u>Cel główny:</u> Ograniczenie liczby osób dorosłych spożywających alkohol w sposób ryzykowny.</p> <p><u>Cel szczegółowy:</u> - Zapewnienie odpowiedniej ilości programów dla osób dorosłych spożywających alkohol w sposób ryzykowny.</p> <p>- Prowadzenie działań edukacyjnych oraz informacyjnych nt. skutków spożywania alkoholu w sposób ryzykowny.</p>
Szkody zdrowotne i rozwojowe u dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.	<p><u>Cel główny:</u> - Ograniczenie szkód zdrowotnych i rozwojowych u dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.</p> <p><u>Cele szczegółowe:</u> - Zwiększenie dostępności pomocy socjoterapeutycznej u dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.</p>

	<p>- Zwiększenie kompetencji nauczycieli w zakresie rozpoznawania dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.</p> <p>- Zdobyć lub zwiększyć kompetencji nauczycieli w zakresie pracy z dzieckiem z rodziny z problemem alkoholowym.</p> <p>- Poprawa relacji między rodzicami/opiekunami a dzieckiem.</p>
Niewystarczający poziom wiedzy wśród sprzedawców napojów alkoholowych na temat ustawowych zakazów sprzedaży i podawania alkoholu.	<p><u>Cel główny:</u> - Zwiększenie poziomu wiedzy w grupie sprzedawców napojów alkoholowych na temat ustawowych zakazów sprzedaży i podawania alkoholu.</p> <p><u>Cel szczegółowy:</u> - Zapewnienie dostępu sprzedawcom handlującym alkoholem do szkoleń na temat ustawowych zakazów sprzedaży i podawania alkoholu.</p>
Łatwość zakupu alkoholu przez osoby niepełnoletnie.	<p><u>Cel główny:</u> - Zwiększenie poziomu wiedzy w grupie sprzedawców napojów alkoholowych na temat konsekwencji sprzedaży i podawania alkoholu nieletnim.</p> <p><u>Cel szczegółowy:</u> - Zapewnienie dostępu sprzedawców handlujących alkoholem do szkoleń na temat konsekwencji sprzedaży i podawania alkoholu nieletnim.</p> <p>- Prowadzenie działań edukacyjnych oraz informacyjnych nt. skutków spożywania alkoholu w sposób ryzykowny.</p>
Występowanie zjawiska zakłócania porządku publicznego wywoływanego przez osoby będące pod wpływem alkoholu.	<p><u>Cel główny:</u> - Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców gminy w rejonach, w których najczęściej gromadzą się osoby nietrzeźwe.</p> <p><u>Cele szczegółowe:</u> - Zapewnienie mieszkańcom poczucia bezpieczeństwa, szczególnie w rejonach zagrożonych.</p>
Osoby kierujące pojazdami, w tym poruszające się rowerem pod wpływem alkoholu.	<p><u>Cel główny:</u> - Ograniczenie przypadków kierowania pojazdami, w tym jazdy rowerem pod wpływem alkoholu.</p> <p><u>Cele szczegółowe:</u> - Zapewnienie dostępu kierowcom do szkoleń i materiałów edukacyjnych w zakresie wpływu alkoholu na bezpieczeństwo prowadzenia pojazdu.</p>

ANALIZA SWOT

Bardzo użyteczną metodą przy określaniu priorytetów działań w pracach nad Gminnym programem jest analiza SWOT, która posłużyła do oceny zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych czynników wpływających na realizację zaplanowanych zadań.

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none">1. Stabilny dostęp do środków finansowych pochodzących z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.2. Gminna Komisja Rozwiązania Problemów Alkoholowych.3. Punkt Konsultacyjny.4. Współpraca z policją, kuratorami, sądem, prokuraturą, placówkami oświatowymi.5. Działalność GOPS.6. Grupa wsparcia AA dla osób z problemem alkoholowym.	<ol style="list-style-type: none">1. Wzrost liczby uzależnień.2. Uzależnienia łączone, nowe środki psychoaktywne.3. Brak powszechnej wiedzy na temat szkodliwości spożywania alkoholu4. Brak zatrudnienia.5. Brak poczucia bezpieczeństwa.6. Przyzwolenie społeczne na alkohol.
Szanse	Zagrożenie
<ol style="list-style-type: none">1. Rozwój grup wsparcia.2. Współpraca Instytucji i osób zajmujących się uzależnieniami.3. Promocja zdrowego stylu życia.4. Promowanie postawy prozdrowotnej u ludzi młodych.5. Realizacja profesjonalnych, o udowodnionej naukowo skuteczności programów profilaktycznych.6. Kampanie społeczne na rzecz zapobiegania i przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie.	<ol style="list-style-type: none">1. Wzrost spożycia alkoholu przez populację osób pełnoletnich.2. Społeczne przyzwolenie na nadużywanie napojów alkoholowych.3. Społeczne przyzwolenie dorosłych na spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie.4. Duża dostępność napojów alkoholowych w handlu.5. Brak zrozumienia istoty uzależnienia w społeczeństwie.6. Brak rozwiązań prawnych w pomocy osobom uzależnionym.7. Mało efektywna procedura zobowiązania do leczenia odwykowego.

III. PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI ZADAŃ

- Urząd Gminy w Ryczywole,
- Komenda Powiatowa Policji w Obornikach – Rewir Dzielnicowych w Ryczywole,
- Gminna Komisja Rozwiązania Problemów Alkoholowych w Ryczywole,
- Punkt Konsultacyjny w Ryczywole,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ryczywole,
- Zespół Interdyscyplinarny,

- Szkoły i inne placówki oświatowe w gminie Ryczywół,
- Przychodnia Zespołu Lekarza Rodzinnego w Ryczywole,
- Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii,
- Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Sąd Rejonowy Wydział III Rodzinny w Obornikach (w tym Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej),
- Właściciele sklepów zajmujący się sprzedażą napojów alkoholowych na terenie Gminy Ryczywół,
- Placówka wsparcia dziennego - świetlica środowiskowa w Ryczywole.

IV. ZADANIA PROGRAMU ORAZ WSKAŹNIKI I ICH REALIZACJI

Zadania zaplanowane w Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2022 do 2025 w Gminie Ryczywół w ramach Narodowego Programu Zdrowia.

Są to zadania regulacyjne i zapewniające skuteczne egzekwowanie przepisów – zmniejszanie dostępności fizycznej alkoholu.

Alkohol „odpowiada” w 100% za takie komplikacje zdrowotne jak zaburzenia psychiczne i behawioralne związane z alkoholem, zatrucia alkoholem, alkoholową marskość wątroby, choroby serca i nowotwory. Badania ostatnich dziesięcioleci przyniosły wiele wyników dokumentujących silną zależność między poziomem konsumpcji alkoholu a wieloma problemami zdrowia i porządku publicznego. Konsumpcja alkoholu związana jest również z zakłóceniami porządku publicznego i przemocą w rodzinie. Jest wiele badań, które pokazują, że dostępność alkoholu ma kluczowe znaczenie dla wielkości konsumpcji. Wzrost liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych, przedłużenie godzin ich otwarcia, samoobsługa prowadzą do wzrostu konsumpcji, natomiast ograniczenie dostępności – do jej spadku. Dostępność ma więc wpływ na wielkość konsumpcji, a ta z kolei ma wpływ na rozpowszechnienie problemów społecznych.

Z analizy danych zebranych na potrzeby konstruowania niniejszego Programu wynika, że dostępność alkoholu w gminie Ryczywół jest duża. Powołując się na zapis art. 12 ust. 7 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi² w tabeli poniżej zasugerowano działania w zakresie ograniczenia dostępności alkoholu w Gminie Ryczywół.

² Art. 12, ust. 7 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wskazania: „Maksymalna liczba zezwoleń, o której mowa w ust. 1, usytuowanie miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych oraz godziny sprzedaży nocnej napojów alkoholowych uwzględniają postanowienia gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”

LP	Sugerowane działania w zakresie ograniczenia dostępności alkoholu w Gminie Ryczywół
1	Obniżenie liczby uchwalonych zezwoleń do liczby wydanych (udzielonych) przedsiębiorcom.
2	Zwiększenie odległości punktów sprzedaży od obiektów chronionych (obecnie 50 metrów).
3	Analiza kwoty, którą rocznie przeznaczają na zakup alkoholu mieszkańcy gminy Ryczywół – im większa kwota, tym większa dostępność alkoholu i większe szkody społeczne.

Uzasadnienie potrzeby ograniczenia dostępności alkoholu w Gminie Ryczywół

Wskaźniki związane z negatywnymi skutkami spożywania alkoholu w latach 2018 -2020

1. Wzrastająca liczba niewykorzystanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, co może wskazywać na zwiększenie dostępności alkoholu.
2. Wysokie wartości sprzedanego alkoholu ogółem w latach 2019-2021.
3. Wysoka kwota, którą rocznie przeznaczają na zakup alkoholu mieszkańcy Gminy Ryczywół.
4. Niekorzystna liczba osób przypadających na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych.
5. Przyzwolenie społeczne na sposoby „zdobywania” alkoholu przez dzieci i młodzież.
6. Wzrost liberalnego podejścia rodziców do picia alkoholu przez ich dzieci.
7. Sprzedawcy niekontrolujący wieku wszystkich młodych klientów i sprzedający alkohol osobom niepełnoletnim.

Zadania programu realizowane będą w następujących obszarach:

Obszar 1 – Promocja zdrowia, edukacja zdrowotna i kształcenie kadr

Zadania	Wskaźniki
Edukacja dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież w ramach edukacji zdrowotnej, o której mowa w NPZ. Adresaci zadania: dorośli mieszkańcy gminy	- liczba zrealizowanych szkoleń - liczba uczestników szkoleń
Szkolenia dla służb zajmujących się profilaktyką i przeciwdziałaniem przemoc domowej (policja, pracownicy GOPS, ZI, GKRPA, kadra pedagogiczna) w ramach edukacji kadr, o której mowa w NPZ. Adresaci zadania: służby zawodowe	- liczba przeprowadzonych szkoleń - liczba uczestników szkoleń

<p>Finansowanie szkoleń dla pracowników punktu konsultacyjnego z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych. Adresaci zadania: specjaliści z PK</p>	<p>- liczba przeprowadzonych szkoleń - liczba uczestników szkoleń</p>
<p>Podnoszenie kompetencji sprzedawców punktów sprzedaży napojów alkoholowych w celu zwiększenia skuteczności przestrzegania prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych, zgodnie z założeniami NPZ. Adresaci zadania: Osoby handlujące napojami alkoholowymi.</p>	<p>- liczba uczestników szkoleń</p>
<p>Zakup i rozpropagowywanie czasopism, ulotek, broszur i innych materiałów służących edukacji w zakresie problematyki związanej z alkoholem i narkomanią oraz uzależnieniami behawioralnymi w ramach edukacji zdrowotnej, o której mowa w NPZ. Adresaci zadania: mieszkańcy gminy</p>	<p>- liczba zakupionych informacyjnych i edukacyjnych</p>

Obszar 2. Profilaktyka uniwersalna, selektywna i wskazująca

Zadania	Wskaźniki
<p>Wdrażanie programów rekomendowanych przez KCPU z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (w szczególności e-uzależnień) w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej), o której mowa w NPZ. Adresaci zadania: uczniowie szkół</p>	<p>- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych - liczba uczestników programów</p>
<p>Realizacja innych niż rekomendowane, wartościowych programów i zajęć, w tym programu profilaktyczno-edukacyjnego w zakresie FASD w ramach poszerzania i udoskonalania oferty realizacji programów profilaktycznych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, o której mowa w NPZ. Adresaci zadania: uczniowie szkół, rodzice</p>	<p>- liczba programów - liczba uczestników</p>
<p>Udzielanie pomocy psychologicznej dla rodzin zagrożonych problemami wynikającymi z nadużywania środków psychoaktywnych i przemocy w rodzinie w ramach zwiększania dostępności specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, o której mowa w NPZ. Adresaci zadania: rodziny zagrożone</p>	<p>- liczba wdrożonych działań, zorganizowanych zajęć i warsztatów</p>
<p>Finansowanie działalności Świetlic Środowiskowych Adresaci zadania: uczestnicy zajęć świetlicowych</p>	<p>- liczba odbiorców wdrażanych działań</p>
<p>Dofinansowanie wypoczynku letniego oraz zimowego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży w zakresie organizacji różnych form zagospodarowania czasu wolnego, promujących zdrowy i aktywny styl życia w ramach profilaktyki Uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej), o której mowa w NPZ. Adresaci zadania: dzieci i młodzież</p>	<p>- liczba odbiorców wdrażanych działań</p>

<p>Programy prewencyjne dotyczące zapobiegania problemom alkoholowym wśród dzieci i młodzieży realizowane we współpracy z policją w ramach profilaktyki uniwersalnej, o której mowa w NPZ. Adresaci zadania: dzieci i młodzież</p>	<p>- liczba odbiorców wdrażanych działań</p>
--	--

Obszar 3. Redukcja szkód, rehabilitacja zdrowotna, społeczna i zawodowa

Zadania	Wskaźniki
<p>Finansowanie działalności punktu konsultacyjnego (prawnik, psycholog, terapeuta) w ramach poszerzenia i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej, zgodnie z założeniami NPZ. Adresaci zadania: mieszkańcy gminy, osoby uzależnione i współuzależnione.</p>	<p>- liczba osób korzystających z poradnictwa w punkcie konsultacyjnym</p>
<p>Przygotowanie i upowszechnianie informacji nt. lokalnej oferty pomocy dla członków rodzin z problemem przemocy, w szczególności z problemem alkoholowym (np. poprzez strony internetowe). Adresaci zadania: mieszkańcy gminy</p>	<p>- liczba dostępnych informacji na stronie internetowej</p>

Obszar 4. Działalność Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zadania	Wskaźniki
<p>Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu, w tym kierowanie do biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia. Adresaci zadania: osoby z problemem uzależnienia</p>	<p>- liczba przyjętych wniosków, - liczba osób, które zostały skierowane na badanie przez biegłych, - liczba wniosków skierowanych do sądu</p>
<p>Realizowanie działań kontrolnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych poprzez zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z założeniami NPZ. Adresaci zadania: właściciele sklepów</p>	<p>- liczba przeprowadzonych kontroli</p>
<p>Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Adresaci zadania: przedsiębiorcy ubiegający się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych</p>	<p>- liczba zaopiniowanych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych</p>
<p>Udział członków komisji w pracach grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Adresaci zadania: członkowie Komisji</p>	<p>- liczba spotkań grup roboczych z udziałem członka GKRPA.</p>

Obszar 5. Wspieranie zatrudnienia socjalnego

Zadania	Wskaźniki
Dofinansowanie działalności Centrum Integracji Społecznej w ramach redukcji szkód, rehabilitacji i reintegracji społecznej osób uzależnionych, zgodnie z zapisami NPZ.	- liczba uczestników CIS - liczba pracowników CIS
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez wspieranie zadań z zakresu integracji społecznej. Adresaci zadania: uczestnicy CIS	- liczba zadań - liczba uczestników

Obszar 6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ust 1 i art. 15 ustawy (zakaz reklamy i sprzedaży alkoholu nieletnim) oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Zadanie to oznacza, że w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych oraz zakazu sprzedaży alkoholu niepełnoletnim lub nietrzeźwym, sprzedaży pod zastaw i na kredyt, gmina może podejmować interwencje oraz występować przed sądem jako oskarżyciel publiczny, czyli występować z aktem oskarżenia bezpośrednio do sądu z pominięciem prokuratora. Najpopularniejszą formą działań gmin w omawianym zakresie jest zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, o którym mowa w art. 43 lub art. 45 pkt 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.³

Zadania	Wskaźniki
Kontrole zasad i warunków wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Adresaci zadania: przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych	- liczba zaplanowanych kontroli
Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ (ograniczenia dotyczące reklamy i promocji napojów alkoholowych). Adresaci zadania: przedsiębiorcy prowadzący sprzedaż napojów alkoholowych	- liczba uczestników
Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 15 (osoby objęte zakazem sprzedaży, podawania napojów alkoholowych).	- liczba podjętych interwencji z art. 15
Podejmowanie interwencji spowodowanych zakłócaniem porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe lub będące	- liczba interwencji

³) Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2021 roku, PARPA Warszawa 2020,

pod wpływem substancji psychoaktywnych lub będących sprawcami przemocy	
--	--

Adresaci zadania: mieszkańcy gminy

Warto podkreślić, że zgodnie z kodeksem postępowania karnego, instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa. Zawiadamianie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa uzyskane w związku z prowadzonymi czynnościami (przykładowo przeprowadzaną kontrolą zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych) stanowi zatem nie tylko uprawnienie wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) jako organu kierującego bieżącymi sprawami gminy oraz reprezentującego ją na zewnątrz, lecz także jego prawny obowiązek.

V. SPOSOBY REALIZACJI ZADAŃ

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest koordynowana przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ryczywole. Dysponentem środków jest Wójt Gminy Ryczywół.

VI. MONITORING I EWALUACJA

Monitorowanie sytuacji występujących zagrożeń w środowisku lokalnym jest podstawą do właściwego rozeznania skali problemu uzależnień w gminie Ryczywół, a w konsekwencji do planowania działań profilaktycznych adekwatnie do potrzeb. Monitorowanie stanu tych problemów będzie odbywało się we współpracy z realizatorami programu. Wyżej wymieniony monitoring będzie przeprowadzony poprzez:

- zbieranie danych szacunkowych, statystycznych, ankietowych,
- analizę uzyskanych danych,
- wymianę informacji między instytucjami, organizacjami i wszelkimi podmiotami odpowiedzialnymi i realizującymi założenia Programu na terenie gminy Ryczywół,
- prowadzenie działań mających na celu ocenę rodzaju i stopnia zagrożenia uzależnieniami, a także monitorujących skuteczność realizowanych programów profilaktycznych,
- gromadzenie i analiza danych na temat problemu alkoholowego w gminie oraz porównywanie ich z danymi krajowymi,
- opracowanie wniosków oraz priorytetów na dalsze lata.

Ewaluacja programu oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia efektywności poszczególnych działań, szczególnie po ich zakończeniu. Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań, głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników, ocenianych w miarę potrzeb. Ewaluacja będzie miała ponadto charakter praktyczny - dane będą analizowane, celem dostarczania wniosków i rekomendacji praktycznie użytecznych dla lokalnych władz, jak również dla osób zawodowo, społecznie zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii, a także przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Ewaluacja pozwoli również na uściślenie współpracy wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację Programu.

VII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Gminny Program realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych planowanych w budżecie Gminy, pozyskiwanych zgodnie z art. 9 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Określa je preliminarz wydatków opracowany na dany rok, zgodny z projektem budżetu Gminy w dziale 851 - ochrona zdrowia, w rozdziale 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi, w rozdziale 85153 - zwalczanie narkomanii, oraz w dziale 852 rozdział 85232 Centra Integracji Społecznej.

Zasady wynagradzania członków komisji

1. Komisja odbywa posiedzenia w zależności od potrzeb, co najmniej raz w miesiącu, w celu podsumowania wykonanych zadań, omówienia planu dalszego działania, wyznaczenia kolejnych zadań oraz w celu realizacji procedur zobowiązujących osoby nadużywające alkohol do leczenia odwykowego.
2. Członkowie Komisji otrzymują dietę w wysokości:
 - Przewodniczący Komisji 12%,
 - Sekretarz Komisji 11%,
 - członek Komisji 10%,minimalnego wynagrodzenia za pracę. Dieta przysługuje za udział w posiedzeniu Komisji.
3. Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie:
 - art.4¹ ust.5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
 - zapisu w programie,
 - powołania członka GKRPA przez Wójta Gminy,
 - podpisu na liście obecności.

4. Członkowie GKRPA nie będący pracownikami Urzędu otrzymują zwrot kosztów podróży na zasadach obowiązujących w Urzędzie Gminy w Ryczywole.

VIII. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

1. Sierosławski J. Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r. ESPAD 2019. Warszawa 2020.
2. J. Moskalewicz, J. Sierosławski, K. Dąbrowska, *Dostępność fizyczna alkoholu a szkody zdrowotne*, „Alkoholizm i Narkomania”, tom 18, nr 4/2005.
3. Budowa gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych z wykorzystaniem metody drzewa problemów – drzewa celów. Katarzyna Łukowska, Katarzyna Okulicz-Kozaryn, Fundacja ETOH, Warszawa 2016.
4. Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2021 roku, PARPA Warszawa 2020.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. W myśl ww. ustawy realizacja działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu prowadzona jest w oparciu o gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalany corocznie przez Radę Gminy. Program ten uwzględnia również zadania własne gminy w zakresie profilaktyki i terapii narkomanii zapisane w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 ze zm.). Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Ryczywół na rok 2022 został opracowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zgodnie z ww. obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie gminy Ryczywół.

Ustawa z 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw wskazuje, że zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym powinny stanowić element gminnych lub wojewódzkich programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Ustawodawca zdecydował się powierzyć gminom, poza zadaniami z zakresu uzależnień od substancji, również te dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym ze względu na ich rosnące rozpowszechnienie oraz wynikające z nich szkody zarówno zdrowotne, jak i społeczne. Zgodnie z nowelizacją ustawą gminy muszą uchwalić nowe programy do 31 marca 2022 roku. Wydłużeniu uległ czas obowiązywania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii do czterech lat.

Zgodnie z art. 18² ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczone są na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i nie mogą być przeznaczone na inne cele.

W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Ryczywół na lata 2022 - 2025 jest zasadne.